

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL NACIONALINIO VĖŽIO INSTITUTO PERTVARKYMO, NACIONALINIO VĖŽIO
INSTITUTO ĮSTATŲ PATVIRTINIMO, VALSTYBĖS TURTO INVESTAVIMO IR
VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIO TURTO PERDAVIMO PAGAL
VALSTYBĖS TURTO PATIKĖJIMO SUTARTĮ (TAP-22-1903; TAIS NR. 22-12092(2))**

2022-11-16 Nr. NV-3254

Vilnius

Projekto rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projekto tikslas: siekiama efektyviai valdyti onkologinės pagalbos teikimą ir onkologijos srities mokslo vystymą bei užtikrinti Nacionalinio vėžio instituto įstatymo įgyvendinimą, kuriuo Nacionalinio vėžio instituto (toliau – NVI) teisinis statusas pakeistas iš biudžetinės į viešąją įstaigą.

Dabartinė situacija: NVI veiklą reglamentuoja specialusis Nacionalinio vėžio instituto įstatymas. 2021 m. liepos 1 d. įsigaliojo Nacionalinio vėžio instituto įstatymo pakeitimas, kuriame nustatyta, kad NVI iš biudžetinės įstaigos tampa viešąja įstaiga. Šiuo sprendimu siekiama stiprinti NVI bendradarbiavimą su jau veikiančiomis onkologijos srities paslaugas teikiančiomis kitomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis bei į NVĮ dalininkus įtraukus Vilniaus universitetą, stiprinti Vilniaus universiteto mokslinio potencialo integravimą į NVĮ veiklą. Taip pat labai aktualus klausimas yra NVI sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčio suvienodinimas su viešosiose asmens sveikatos priežiūros dirbančių sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiu. Šiuo metu NVI yra biudžetinė įstaiga ir joje dirbantiems sveikatos priežiūros specialistams darbo užmokesčio dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymu. Viešosios įstaigos teisinę formą turinčiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose darbo užmokesčio nustatymas yra lankstesnis ir tokių atlyginimų nustatymą reglamentuoja Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigų šakos kolektyvinė sutartis.

Duomenys: NVI mokslo srityje 2021 m. parengė 78 mokslines publikacijas, vykdyti 45 klinikiniai tyrimai, iš kurių 14 – ankstyvos (I-II) fazės tyrimai, taip pat – 32 nekomerciniai biomedicininiai tyrimai, 2,5 tūkst. pacientų buvo įtraukti į klinikinius ar biomedicininis tyrimus, organizuoti kvalifikacijos kėlimo mokymai kolegoms iš Lietuvos bei kaimyninių šalių gydymo įstaigų, atliktas pandemijos poveikio Lietuvos onkologijos paslaugoms tyrimas, atstovauta Europos kovos su vėžiu ir 1 milijono genomų projektuose, BBMRI tinkle ir kt.

2020 m. duomenimis NVI suteikė 29 proc. visų suteikiamų ambulatorinių onkologijos chemoterapijos paslaugų ir aptarnavo 26 proc. šias paslaugas gavusių pacientų, suteikė 51 proc. visų šalyje suteiktų stacionarių onkologijos radioterapijos paslaugų ir aptarnavo 41 proc. šias paslaugas gavusių pacientų, atliko 31 proc. visų šalyje dėl onkologinių ligų atliekamų didžiųjų chirurginių operacijų ir operuota apie 4 tūkst. pacientų. *Iš PSDF 2021 m. NVI gavo virš 27 mln. eurų už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.*

Projekto esmė: siūloma:

- patvirtinti naujus NVI įstatus, kuriuose nustatyti NVI veiklos tikslai, sritys, teisės ir pareigos, valdymas, NVI organai ir jų kompetencija, sudarymo (skyrimo) ir atšaukimo (atleidimo) tvarka,

darbuotojų teisės, pareigos bei atsakomybė, finansavimo lėšų šaltiniai, turto ir lėšų naudojimo tvarka ir kt.;

- nustatyti, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis finansinis turtas – 100 eurų iš ŠMSM ir 100 eurų iš SAM skirtų valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų perduodamas pertvarkomai viešajai įstaigai NVI kaip valstybės įnašas ir perduodamas pertvarkomai viešajai įstaigai NVI kaip valstybės įnašas;

- pritarti, kad Vilniaus universitetas įgyvendintų viešosios įstaigos NVI dalininkės (savininkės) turtines ir neturtines teises ir pareigas;

- perduoti po biudžetinės įstaigos NVI pertvarkymo veiksiančiai viešajai įstaigai valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise pagal valstybės turto patikėjimo sutartį 20 metų jos įstatuose numatytai veiklai vykdyti valstybei nuosavybės teise priklausanti ir iki pertvarkymo veikusios biudžetinės įstaigos NVI patikėjimo teise valdytą *nekilnojamąjį turtą* (bendra likutinė vertė su PVM 2022 m. birželio 30 d. – 14 885 417,96 euro (1 priedas); *ilgalaikį materialųjį turtą* (3 196 vnt., bendra likutinė vertė su PVM 2022 m. birželio 30 d. – 8 692 004,52 euro (2 priedas); *ilgalaikį nematerialųjį turtą* (157 vnt., bendra likutinė vertė su PVM 2022 m. birželio 30 d. – 127 703,06 euro (3 priedas); *trumpalaikį materialųjį turtą* (balanso sąskaitoje) (107 vnt., bendra įsigijimo vertė su PVM – 6 909,14 euro (4 priedas); *trumpalaikį materialųjį turtą* (nebalansinėje sąskaitoje) (51 051 vnt., bendra įsigijimo vertė su PVM – 1 824 493,91 euro (5 priedas);

- pavesti ŠMSM ir SAM įgyvendinti valstybės, kaip viešosios įstaigos NVI dalininkės (savininkės), turtines ir neturtines teises ir pareigas (išskyrus atvejus, kai pagal įstatymus ar kitus teisės aktus valstybės, kaip dalininkės (savininkės), teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė).

Nauda: NVI pertvarkius į viešąją įstaigą, atsiras galimybė laisviau disponuoti finansais (pritraukti investicijas, didinti darbo užmokestį), investavus valstybės turtą ir į NVI dalininkus įtraukus Vilniaus universitetą bus sudarytos geresnės sąlygos NVI veiklos kokybei užtikrinti, ir efektyviau vykdyti NVI įstatuose nurodytų krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, taip pat kokybiškiau teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Atitiktis Vyriausybės programai: Įgyvendina Vyriausybės programos 51 punktą, 52.2, 52.3 papunkčius, kuriuose yra nuostatos dėl Lietuvos investicijų į mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas.

Derinimas: projektas derintas su Sveikatos apsaugos ministerija (su pastabomis), Finansų ministerija (pritarė be pastabų), Teisingumo ministerija (nevertina, nes nėra norminis teisės aktas), Vidaus reikalų ministerija (su pastabomis), NVI (su pastabomis), VĮ Turto banku (neprieštarauja) ir Konkurencijos taryba.

Argumentai dėl Vidaus reikalų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir NVI pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje. Likusios šios pastabos, į kurias neatsižvelgta:

VRM - viešojoje įstaigoje atstovauti valstybei ir įgyvendinti savininko ar dalininko teises ir pareigas gali tik viena ministerija, Vyriausybės įstaiga ar Vyriausybei atskaitinga biudžetinė įstaiga (pagal Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gaires (Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimas Nr. 495).

SAM – atsižvelgiant į tai, kad pagrindinė NVI veikla yra asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, turėtų būti keičiamos proporcijos dėl dalininkų balsų NVI dalininkų susirinkime bei dėl Mokslo tarybos sudėties, atitinkamai didinant sveikatos srityje veikiančių atstovų skaičių. Taip pat siūloma tikslinti Mokslo tarybos funkcijas dėl teisės nustatyti NVI struktūrą ir tvirtinti strateginį veiklos planą. Siūloma protokoliniu sprendimu pavesti ŠMSM ir SAM patvirtinti NVI

teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų integracijos pagal sveikatos reformos principus į asmens sveikatos priežiūros įstaigų sistemą planą.

NVI – dėl NVI darbuotojų priklausymo mokslo darbuotojų pareigybei.

ŠMSM teikimo rašte pateikė informaciją, kad NVI išnagrinėjo Konkurencijos tarybos išvadoje pateiktas pastabas ir pasiūlymus ir informavo, kad šiuo metu NVI infrastruktūra naudojama ekonominėms ir neekonominėms MTEP ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo veikloms vykdyti. Tam pačiam tikslui bus naudojamas investuojamas turtas, o NVI vykdys (kaip ir šiuo metu vykdo) aktyvią kontrolę, kad ekonominės veiklos – pajamų įmokų lėšų dalis neviršytų 20 proc. ribos, numatytos EK 2014/C 198/01 komunikato 20 punkte.

Dalykinio vertinimo išvada: Teikiame šiuos pastebėjimus:

- Atkreiptinas dėmesys, kad pagal NVI įstatymą institutas savo sudėtyje turi kliniką, tačiau įstatų projekte neliko skyriaus, reglamentuojančio NVI klinikinę veiklą bei nuostatos, kad vienas iš NVI lėšų šaltinių yra PSDF lėšos, kurios šiuo metu sudaro apie 95 proc. viso NVI biudžeto.

- Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu vykdoma asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklo reforma, kurios vienas iš tikslų yra aktyvaus gydymo ligoninių daugiaprofiliškumas, kas leidžia užtikrinti šiuolaikinių sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, efektyvumą ir inovatyvumą, o ne atskirų specializuotų įstaigų stiprinimas, svarstyтина, kokiomis priemonėmis būtų galima NVI asmens sveikatos priežiūros dalį integruoti į veikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų sistemą ir onkologines paslaugas teikiančių įstaigų klasterį. Siūlytume protokolinį sprendimą, kuriuo būtų pavesta SAM, kartu su ŠMSM ir Vilniaus universitetu, atsižvelgiant į sveikatos reformos principus, pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl NVI teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų vystymo (integracijos), atsižvelgiant į asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklo kūrimo principus.

- Taip pat atkreipiame dėmesį, kad 2022 m. lapkričio 11 d. gautas NVI darbuotojų profesinės sąjungos raštas, kuriame teikiamos pastabos dėl NVI mokslo tarybos sudėties.

- Siūlytume projektą patikslinti atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aurelija Urbonienė